

การศึกษานี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการมีสภาพคล่องส่วนเกินของสหกรณ์ออมทรัพย์กลุ่มมหาวิทยาลัยนั้นเกิดจากข้อบังคับ ระเบียบหรือการดำเนินงานของคณะกรรมการสหกรณ์ โดยได้เลือกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด (สอ.มก.) และสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด (สอ.มศว.) เป็นกรณีศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด มีปัญหาสภาพคล่องส่วนเกินจริง คือ นำเงินทุนดำเนินงานของตนไปลงทุนภายนอก ร้อยละ 68.30 และร้อยละ 65.73 ตามลำดับ และลงทุนภายในเพียงร้อยละ 24.04 และร้อยละ 22.67 ตามลำดับ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาสภาพคล่องส่วนเกินมาก เนื่องมาจากสหกรณ์ดังกล่าวรับเงินฝากจากสมาชิกโดยไม่มีการกำหนดวงเงินรับฝากไว้ในข้อบังคับหรือในระเบียบ อีกทั้งในการดำเนินงาน สหกรณ์ทั้งสองยังจงใจให้สมาชิกฝากเงินมากขึ้น โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำไว้สูง เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด กำหนดไว้ร้อยละ 3.75 และสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด กำหนดไว้ร้อยละ 4.50 โดยเฉลี่ยระหว่างปี 2543 – 2545

กรณีสหกรณ์ไม่กำหนดวงเงินรับฝากจากสมาชิกจนเกิดปัญหาสภาพคล่องส่วนเกินนี้ได้เสนอแนะให้นายทะเบียนพิจารณาจากระเบียบหรือคำสั่ง หรือให้สหกรณ์กำหนดไว้ในข้อบังคับกำหนดวงเงินรับฝากจากสมาชิกได้ แต่ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนด เช่น ไม่เกินสามเท่าของจำนวนเงินทุนเรือนหุ้น และทุนสำรองของสหกรณ์รวมกัน เป็นต้น ทั้งนี้ ตามอำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ตามความในมาตรา 16 (8) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

อนึ่ง การศึกษานี้พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งสองที่ศึกษาได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไว้สูง เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไว้ร้อยละ 7.25 และสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด กำหนดไว้ร้อยละ 8.00 โดยเฉลี่ยระหว่างปี 2543 – 2545 แต่ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ไว้สูง เนื่องจากสหกรณ์ถืออัตราใกล้เคียงกันของตลาดเงินและตลาดทุนของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินของประเทศ

เนื่องจาก สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ได้จำแนกแจกแจงที่มาของรายได้ไว้ในงบกำไรขาดทุน โดยละเอียดสมบูรณ์ ว่ารายได้ของสหกรณ์มาจากธุรกิจประเภทใด ทำให้ทราบว่า ผลกำไรส่วนใด สามารถนำมาจัดสรรเป็นเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกให้ถูกต้องตามกฎหมาย สหกรณ์ แต่สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด มิได้แจกแจงรายละเอียดที่มาของรายได้ เหมือนเช่นสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด จึงไม่สามารถจำแนกได้ว่า รายได้ของ สหกรณ์มาจากสมาชิกและผู้มิได้เป็นสมาชิกจำนวนเท่าใด ทั้งนี้ ได้เสนอแนะให้นายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อออกคำสั่งหรือระเบียบเพื่อกำหนดระบบบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี รวมทั้งกำหนดวงเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์ เพื่อป้องกันสภาพคล่องส่วนเกินของสหกรณ์อื่น ๆ ให้ถือปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 16 (8) และ 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ABSTRACT

TE156467

This study aims to analyze “over liquidity problem” of the thrift and Credit Cooperatives in the university group, to see wheather it is caused by the law or regulation or Operation of Board of Directors, then we select Kasetsart University Thrift and Credit Cooperative (KU Co-op.) and Srinakarintarawiroth Thrift and Credit Cooperative (SU Co-op.) to be the case study.

According to the study, we found that KU co-op and SU co-op meet the “over liquidity problem” that is both co-ops invest their own fund to the external business 68.30% and 65.73%, and invest for internal business 24.04% and 22.67% only.

The case of as excess Liquidity are:

- (1) Both co-ops have no limitation of deposit amount;
- (2) High interest rate of deposit inspired members to deposit more eg. KU Co-op gave 3.75% and SU Co-op gave 4.5% of average term deposit during the year 2000 – 2002.

To control the excess liquidity of the cooperatives, the Registrar is recommended to set the maximum level of member deposit, for instance, the deposit must not exceed 3 times of share capital plus reserve capital. The deposit level can be set by cooperative regulations as well.

Besides, it is found that the cooperatives interest rates are consistent with market interest rate, 7.25 for KU and 8.00 for SU during 2000 - 2002

In case of accountant, KU co-op shows detail of a sources of income in its profit and loss sheet, therefore the profit, return from investment, dividend and reserve allocation etc. are clearly identified. In contrast, SU co-op does not shows source of income; member and non-member contributions are not stated clearly as well.

From that result it is recommended that the Registrar should issue regulation and rule to systemize the accountant and auditing including set up the maximum level of deposit to limit excess liquidity. The authority of the Registrar is according to the Co-operative ACT B.E. 2542